Врховни касациони суд је пре неколико дана допунио свој став из 2018. године о наплати трошкова обраде кредита. То је изазвало бројна реаговања - док банкари кажу да је и ранији став био јасан, адвокати и удружење за заштиту банкарских клијената кажу - реч је о коренитим променама на штету грађана.

ПРАВНИ СТАВ

О ДОЗВОЉЕНОСТИ УГОВАРАЊА ТРОШКОВА КРЕДИТА

Банка има право на наплату трошкова и накнада банкарских услуга, на основу уговора о кредиту којим се корисник кредита обавезује да банци плати трошкове кредита који накнадно под условом да је понуда банке садржала јасне и недвосмислене податке о трошковима кредита.

Трошкови обраде кредита и купатила кредита у течај, као и други трошкови који банка обрачунава кориснику приликом одобравања кредита или који су познати на дан обрачуна и који банка обрачунава кориснику у току реализације уговора о кредиту, могу бити исказани у процентуалном износу и наплаћују се само кроз обрачун ефективне каматне стопе.

(Правни став усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 22.05.2018. године)

На седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 16.09.2021. године донијели је Правни став о дозвољености уговарања трошкова кредита (усвојен 22.05.2018. године), чији је овај гласи:

ПРАВНИ СТАВ О ДОЗВОЉЕНОСТИ УГОВАРАЊА ТРОШКОВА КРЕДИТА

Банка има право на наплату трошкова и накнада банкарских услуга, на основу уговора о кредиту којим се корисник кредита обавезује да банци плати трошкове кредита који накнадно под условом да је понуда банке садржала јасне и недвосмислене податке о трошковима кредита.

Трошкови обраде кредита и купатила кредита у течај, као и други трошкови који банка обрачунава кориснику приликом одобравања кредита или који су познати на дан обрачуна и који банка обрачунава кориснику у току реализације уговора о кредиту, могу бити исказани у процентуалном износу и наплаћују се само кроз обрачун ефективне каматне стопе.

Банка није дужна да посебно доказује структуру и висину трошкова који су обухваћени збирним износом трошкова кредита, наведеним у понуди коју је корисник кредита прихватио закључењем уговора о кредиту.

Банка има право на наплату трошкова банкарских услуга стоји у ставу касационог суда донетом 2018. године, али и у оном од 16. септембра ове године. Међутим нови документ се у нечему разликује. Наизглед само једна реченица.

„Банка није дужна да посебно доказује структуру и висину трошкова који су обухваћени збирним износом трошкова кредита, наведеним у понуди коју је корисник кредита прихватио закључењем уговора о кредиту“, наводи се.

За Удружење банака одлука је идентична као и она од пре три године, осим што је како

кажу са ње скинуто једно велико 'али'. Кажу – реч је о цени коштања коју клијент жели да прихвати или не као и за било коју другу услугу.

„И овде се одједном сад појавило због једног 'али' отворила се та могућност да траже поједини адвокати, могућност и за додатну зараду. Поједини адвокати не сви. И сада смо дошли до тога да тражимо структуру трошкова. Да ли ико у овој Србији тражи структуру трошкова било које цене коштања осим да се то тражи банкама", каже Владимир Васић из Удружења банака.

Да се не ради само о појашњењу већ о потпуно новом ставу сматрају у удружењу за заштиту банкарских клијената Ефектива. До сада је било извесно да се спор заврши у корист дужника сада је извесно да ће бити у корист банака – објашњавају у овом удружењу.

„Довољно је да банка каже узимам 2 посто 5 посто, 50.000 од кредита и то је то. Не мора да каже шта чини структуру тих трошкова и то мења ситуацију у корену", каже Дејан Гавриловић.

„По другим прописима банке немају право да наплаћују трошкове обраде. Основни је ту члан 1065 закона о облигационим односима који регулише банкарски кредитни посао и каже да банка за новац који даје има право само на наплату камате. И ту је тачка", каже адвокатица Емилија Петровић.

Али зарез је ставила одлука касационог суда. Постоји бојазан да се банке могу обратити уставном суду за све оне спорове које су грађани добили на основу ранијег става суда. Банкари обећавају…

„Банке неће тражити повраћај средстава за све оне који су добили спор. За све оне који су у процесу видећемо како ће суд на бази сад Врховног касационог суда да пресуђује, тако да то ћемо тек да видимо", каже Васић.

Гавриловић каже да је суд показао недоследност. Објашњава да је тешко дати прави

савет грађанима јер се боји да суд већ следеће недеље може заузети неки нови став.

„А очигледно да неко ко то подржава не схвата да ово што се дешава у Србији ће направити несагледиве последице грађанима Србије и остаће забележено сигурно најцрњим словима у историји не само Србије него планете“, каже Гавриловић.

„Ово је трећи покушај да банке заштите свој капитал који нећемо надам се дозволити“, каже адвокатица Емилија Петровић.

Петровић се пита како је и по ком основу Врховни касациони суд донео нови правни став и најављује да ће упутити допис и затражити одговоре.

Адвокати ће одговоре потражити и испред Врховног касационог суда у понедељак у 12

часова за када је заказан протест „Ни корак назад“ који је подржало и неколико покрета и политичких странака у Србији.

(H1)